

Kungligt mottagande i Piprahi

Rajesh, Sushil, Anders och Inger Dejke från Jagriti Vihara besöker en adivasiby

Inger Dejke uppvaktas med blomblad. Flickorna är skrudade i Jharkhands färger, rött och vitt. Foto: Anders Dejke.

Hur har kungligheter det när de är hute i världen på statsbesök?

Det har vi en aning om nu, efter att ha besökt byn Piprahi. Det var en drygtimmes resa dit med jeep på knappt farbara vägar och genom en flod utan bro.

Vi hade hört en framgångssaga. En av de elever Sushil haft i skolan på Jagriti Vihara hade utbildat sig till lärare och startat en skola i en adivasiby, där ingen skola fanns. Han hade haft stöd av en annan elev från Jagriti Vihara, en kvinna som också var lärare. De hade lärt sig så mycket på Jagriti Vihara, också att man ska dela med sig till andra. Tillsammans hade de lyckats förverkliga drömmen om en skola för alla barn i

en skollös by.

Vi, det var Sushil, Rajesh och Inger och Anders, steg ur jeepen och möttes av musik från trummor och diverse blåsinstrument. En grupp flickor i traditionella finkläder i rött och vitt möter oss, tvättar våra händer och sätter en röd prick på vår panna. De är barfota med pinglor om vrister och dansar och sjunger framför oss. Vi förs fram mellan rader av skolbarn som står tätt på båda sidor om vägen till den stora skolbyggnaden. Alla barnen, pojkar och flickor i olika åldrar, har i förväg försett sig med en näve blomblad som de kastar på oss.

På planen framför skolan är det möblerat med plaststolar och stora mattor på marken. En scen är uppbyggd omgärdad med tyger i vackra färger. Vi inbjuds att sätta oss vid ett honnörsbord i skuggan under ett stort mahuträd, som är det heliga trädet i sarnakulturen. På en stjärnbeströdd, klarblå duk står en mineralvattenflaska för var och en av oss fyra gäster och för ytterligare fyra huvudpersoner från byn. De är särskilt inbjudna till det firande som nu ska ta sig början. Vi dekorerar runt halsen med kransar av väldoftande merigold-blommor (stora tagetes). Vi får var sin blombukett och en kartong med godis. Var och en får presentera sig. På stolarna sitter de äldre eleverna

och många föräldrar till skolbarnen. På mattorna på marken sitter de yngre eleverna.

Så vidtar underhållningen för oss gäster. Det är sånger och dans av olika grupper på scenen. En högtalaranläggning är uppmonterad, och det verkar som om det blir allt bättre tal, ju mer ljudet skraller. Allt framförs på hindi eller något lokalt språk, så vi förstår inget av talen. Vi måste ta till andra sinnen än hörseln för att uppfatta budskapet. Många, många talar, mest män. Det är högtid och glädje, ett avbrott i vardagen och främmande vita människor långt bort ifrån, som har med Jagriti Vihara att göra. Vi märker att Sushil och Rajesh hade bättre mikrofonteknik. Även Anders och jag uppmanas att tala, och vi som gamla lärare förstår ju hur viktigt det är med en skola. Vårt tal tolkas av Rajesh och Sushil.

När ett dansnummer med ett kärlekspar, som är två pojkar och den ene klädd som kvinna, pågått en stund till stor munterhet, blir det strömbrott och dansen kommer av sig.

Då ställer sig alla lärarna och assistenterna i en lång rad framför publiken och vi vitingar uppmanas att hälsa på var och en med ett handslag och vi säger våra namn. Det har man ju hört att det är så för kungligheter, en plikt att skaka hand. Men detta i ett land där man normalt inte handhälsar utan för händerna ihop som en lucia. Hygieniskt och vackert! – Varför detta ovanliga beteende? Skulle det möjligen ge lycka till dem som tagit i en vit hand. – Till sist blir vi smyckade med en röd sjal om halsen.

Sedan blir det mer familjärt. Ett intensivt fotograferande av oss långväga gäster vidtar med otaliga mobiler.

Många vill ta selfies. En del har avancerade kameror, det är journalister. Vi är de första västerlänningar som besökt delstaten Jharkhand efter nedstängningen under covid-perioden, stod det i tidningen nästa dag. Den nyhetsartikeln – som även handlade om Jagriti Vihara och strävan att ge alla barn en god skolgång – spreds till flera, också större tidningar i hela delstaten. Sällan har vi blivit så uppmärksammade.

Men huvudpersonerna var egentligen läraren Kush K R Yadav, som startat skolan 2016, och hans kollega Swati Kumari, som båda fått sin grundutbildning och fostran i barnskolan på Jagriti Vihara. Så goda studieresultat i privatskolan i byn Piprahi, att 100% av eleverna som förra året slutade skolan efter klass 10 blev godkända.

Kush är son till portvakten Gopal, som tjänstgjort på Jagriti Vihara i

många år. Jag minns att han alltid hälsade Namaste med händerna ihop högt ovan huvudet och förde dem ner mot hjärtat. Han brukade komma med en dagstidning till Jaya vid frukosten. Men själv kunde han inte läsa. Kushs mor Maderi var ledare i en självhjälpgrupp som tillverkade tegelpannor. Båda föräldrarna var analfabeter, nu avlidna. Som en hyllning av sin far hade Kush, direktor för skolan med 200 elever och även ett hostel, i skolans entré placerat ett foto av portvakten Gopal och försett den inramade bilden med en merigold-krans. Ovan honom var en sentens textad med latinska bokstäver på engelska:

Skolan i Piprahi startades av Kush KR Yadav och Swati Kumari. Båda har fått sin grundläggande utbildning på Jagriti Vihara. Foto: Anders Dejke.

"In order to succeed, your desire for success should be greater than your fear of failure."

Inger Dejke

Dimman lättar – möte med Jagriti Vihara efter fyra år

Två händelser har förlamat arbetet på Jagriti Vihara de senaste åren. Det är dels pandemin, dels Jayas bortgång. Pandemin har omöjliggjort någon verksamhet på centret och Jayas död har mentalt handlingsförlamat människorna på JV. Det man orkat med är uppförandet av en minnesplats över Jaya. Ett uppmurat fundament, ungefär fyra meter i fyrkant och en halvmeter högt. Ett "altare" i mitten. En vacker öppning bland träden. Hit kommer människor från byarna för att betyga sin aktning.

Bredvid minnesplatsen ligger den vackra lilla biblioteksbyggnaden. Den skulle kunna rustas upp och bli ett fint museum, meditationscentrum och bibliotek.

När Inger och jag nu besöker JV för första gången på fyra år, har vi inte så stora förväntningar. Vi vet vilka svårigheter JV står inför och vi förstår också att vi inte kan vänta oss ett center med livlig verksamhet, lektioner i skolsalarna, flickor i internatet. Eftersom vi kommer tätt efter monsunen, har man nog inte heller hunnit rensa upp efter vådrets årliga angrepp.

Vi blir positivt överraskade när vi ser hur fint och rent det ändå ser ut. Entrén är nymålade, liksom stolpar och "refuger". Det vildvuxna gräset på gångar och stigar är bortrensade. Det är annars sånt vi brukar ägna oss åt, när vi

kommer för att arbeta. I år tänker vi stanna bara en vecka och besöka byar vi inte tidigare sett. Men det är klart, det skulle vara betydligt roligare att komma till ett center där skolsalarna är fyllda med elever, där internatet lever och där odlingarna grönskar.

När vi går till matsalen för att äta lunch och träffa husmor Saloni och hennes man Kashinat, så passerar vi en öppen dörr vid serveringshuset bredvid köket. Där inne sitter tre kvinnor och syr på maskiner. Rajesh som följer oss berättar, att det här rummet är tillgängligt för kvinnor i byarna. De får komma och sy på maskinerna och de vet var nyckeln finns. Läs reportaget på nästa sida.

Vi pratar mycket med Sushil och Rajesh om framtiden och om vilka möjligheter som finns. Det känns som om de nu tar tag på nytt. Som om förlamningen börjar släppa och de kan se och planera för kommande år. Projektet med symaskiner har ju full fart och skall utvidgas. Man planerar för en dagskola, det vill säga en skola där eleverna kommer från byarna och återvänder hem efter skoldagen. Inget internat alltså. Det finns behov och efterfrågan av en

sådan skola. Föräldrarna är inte alltid så nöjda med regeringens skolor i byarna, utan skulle föredra att få skicka sina barn till Jagriti Vihara, som har ett grundmurat gott rykte.

Vi invänder, att det tidigare har varit svårt att få lärare till JV. När den första högstadieklassen hade gått igenom sina fyra år, fanns det inte lärare till att starta en ny klass på JV. Lösningen var då, att låta den nya flickgruppen bo på internatet men gå i skola i högstadiet i McCluskieganj. Blir det inte svårt att få lärare till en dagskola? Men vi fick veta, att läget är helt förändrat nu. Inga svårigheter att få lärare, inga svårigheter att få elever. Problemet är att finansiera dagskolan.

En verksamhet med vävning är också möjlig. Vävaren Jaria i byn Dumaro är vidtalad och han förestår gärna ett sådant projekt. I hans by finns ett par vävstolar, som han åtagit sig att restaurera och frakta till JV.

Det ligger något slags optimism i luften, när vi pratar med Rajesh och Sushil. Dimman lättar och de ser klart och med tillförsikt mot kommande år. De betygar också hur viktigt stödet från Sverige är. Det handlar då inte bara om pengar, utan kanske ännu mer om uppmuntran, intresse och engagemang från JVV.

Anders Dejke

Symaskiner

Att äga en symaskin kan vara Lyckan med stort L. För kvinnor i trakten omkring Jagriti Vihara finns några självhjälsgrupper som har "tailoring" som sin specialitet. De har tillgång till symaskin som de vevar för hand.

Men de flesta kvinnor får sköta kläder till sig själva och familjen genom att sy för hand. En svårighet är mörkret som inträder vid 6-tiden varje dag. Att trä tråd i nålens öga kan då vara en omöjlighet. Vid fotogenlampans sken eller stearinljusets. Några självhjälsgrupper tillverkar ljus. Det behövs ju mycket av. Att det finns elektricitet är inte självklart, och finns det så blir det ofta strömavbrott.

Genom det nya sömnadsprojektet ("Försörjningsutveckling för kvinnor") som Jagriti Vihara startade på nyåret 2022, då JVV-medlemmar skickat in julklappspengar till inköp av symaskiner, har flera kvinnor fått undervisning i symaskinskonsten av skräddaren Mr. Ekram i Lapra. Det är han som genom åren sytt skolflickornas uniform så väl och vackert, både den enklare med skjorta och kjol och den synnerligen vackra med salwar-kameez, som högstadieskolorna hade.

Ett rum i anslutning till köket på JV har renoverats och används nu som sy-stuga. Där står tre fina trampsymaskiner under en skylt som på hindi berättar om JV-projektet. Ytterligare tre ska köpas och monteras på stålstativ från tidigare symaskiner. Det har funnits sömnadsverksamhet på Jagriti Vihara. Men själva symaskinerna är förbrukade

av slitage och ålder, men stål-ställningarna kan återanvändas.

Det finns en stor, ren golvyta i syrummet, där en traditionell matta ligger över betongen, som är kylig under vintern. Kvinnorna har tillgång till rummet när det passar dem. De vet var nyckeln finns. Om inte, kan de fråga husmor Saloni i köket. Hon gör också chai till dem, om de behöver. Ofta har de själva matsäck med sig. Och barn, de minsta som ligger och sover på mat-tan, de större som leker och gör som mamma, ritat mönster på papper. Men att klippa till mönster med en stor och farlig sax, det är bara för vuxna. Hemma i det egna huset är det trångt, där är det svårt att få plats för en symaskin.

Ett första steg i det nya projektet var att berätta för kvinnor i grannbyar att möjligheten nu finns att lära sig sy och få tillgång till en symaskin. Denna information ger Lucy, som bor på Jagriti Vihara och organiserar självhjälsgrupper och känner till förhållandena i byarna vida omkring. Hon har god överblick vad gäller problem och hur de kan åtgärdas. En inte oviktig effekt

Kvinnor i byarna har tillgång till syrummet när som helst. De vet var nyckeln finns. Än så länge finns bara tre maskiner, men fler kommer att inköpas. Foto: Anders Dejke.

av syprojektet är att kvinnor nu och då kan komma hemifrån till en rymlig lokal i ett friskt och grönskande område som Jagriti Vihara är, träffa andra kvinnor och prata medan de arbetar med tyger och symaskiner. Omväxling och ny kunskap! Hur det går till att använda en symaskin lärs nu ut från kvinna till kvinna. Några är också duktiga att laga, när något strular.

Det här fick vi veta och såg med egna ögon när vi besökte Jagriti Vihara första veckan i november. Kvinnorna hade sytt ett par fina kassar av tunt bomullstyg som vi fick. Sådana kunde säkert säljas på den lokala marknaden. Men mest syr man och lagar för eget och familjens behov, billigt och bra.

Inger Dejke

Skräddaren Mr. Ekram från Lapra har lärt upp några kvinnor, som sedan kan vidarebefordra kunskaperna till andra. Foto: Rajesh Prashant.

Värme

Styrelsen för JVV vill tacka dig för den värme vi fått känna under året genom att du stött oss på olika sätt, så att vi kunnat fortsätta vårt 50-åriga samarbete med Jagriti Vihara. Det är tack vare stödet från alla er som vi känner en fortsatt glädje i vårt engagemang. Vi vet att ni finns i Övertorneå och Trelleborg, i Vemdalen och på Stänga och allt däremellan.

Just nu är det många som är bekymrade över hur man med höga elkostnader ska kunna hålla värmen i de svenska hushållen i vinter. När våra vänner i Indien fick frågan om vad de mest önskar inför jul och nyår, fick vi en likartad reaktion: **FILTAR**, för att folk i byarna ska kunna hålla värmen. Många hus har

ingen värmekälla. På vintern kan temperaturen gå ner till nära 0 grader. Pandemin har gjort att lokala marknader varit stängda och inkomsterna har uteblivit. Alltså större fattigdom.

JVV skulle så gärna vilja hjälpa till med värmen och vädjar till dig att bidra. Se rutan bredvid.

Så – än en gång - varmt tack för i år och vi önskar dig **ETT GOTT NYTT ÅR!** Samtidigt vill vi påminna dig om att nästa årsmöte äger rum i Ljungskile **lördag 25 mars 2023**. Boka redan nu in den dagen för att få färsk information om livet på och runt Jagriti Vihara.

För JVV:s styrelse
Per Nordqvist
Ordförande

För 100 kr kan du ge en »julklappsfilt«.
Beloppet skickar du till bankkonto 5649-3034 eller Swish 1233421054

Märk talongen: **FILT**

PS
Skickar du 200 kr, så räcker det till två filtar.

Vintern är kall i regionen där Jagriti Vihara ligger. Husen är inte anpassade för kyla, ingen isolering, ingen värmekälla inomhus. När den här årstiden närmar sig åker filt-försäljare runt i byar och samhällen och säljer filtar. En nödvändighet för alla, men alla har inte råd. En filt kostar ungefär 100 kr, vilket är oöverkomligt för somliga. Det är här du kommer in.

ÅRSavgift

- Medlemsavgift: 200 kr/år
- Familj: 300 kr/år
- Studerande/arbetslös /pensionär: minst 100 kr/år
- Folkhögskola/förening: 400 kr/år

Bankgiro: 5649-3034
Swish: 123 342 10 54

Glöm inte skriva ditt namn

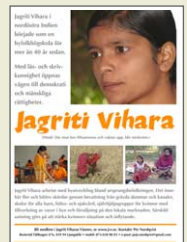

MEDLEMSBREV 3/2002
Jagriti Viharas Vänner

Gamla medlemsbrev

Alla medlemsbrev och nyhetsbrev från år 2001 fram till i dag finns på vår hemsida. Gå in på www.jvv.se och välj ARKIV uppe till höger. Roligt att se vad som hänt under ett par decennier.

JVV:s affisch kan beställas från peje.nordqvist@gmail.com eller skrivas ut från vår hemsida. Finns i formaten A3 och A4.

www.jvv.se

Ansvariga för Medlemsbrevet är Inger Dejke och Anders Dejke